

Verslag

Vergadering	<i>Algemeen Bestuur</i>
Onderwerp	<i>Verslag thematische bijeenkomst Bevolkingszorg Algemeen Bestuur 18 september 2019</i>
Agendapunt	3
Datum	<i>11 december 2019</i>

Aanwezige leden AB:		
De heer A. Aboutaleb	Burgemeester	Rotterdam
De heer M.W. Vroom	Burgemeester	Krimpen aan den IJssel
De heer G.G.J. Rensen	Burgemeester	Brielle
Mevrouw J. de Witte	Burgemeester	Albrandswaard
De heer T.J. Haan	Burgemeester	Maassluis
De heer P.H. van de Stadt	Burgemeester	Lansingerland
Mevrouw A. Grootenboer	Burgemeester	Goeree-Overflakkee
Mevrouw A.M.M. Jetten	Burgemeester	Vlaardingen
Mevrouw A. Attema	Burgemeester	Ridderkerk
De heer F. van Oosten	burgemeester	Nissewaard

Aanwezige gemeentesecretarissen:		
De heer J.C.M. Cats	Gemeentesecretaris	Albrandswaard
De heer G.J. Bravenboer	Gemeentesecretaris	Barendrecht
De heer W.M. van Esch	Gemeentesecretaris	Goeree-Overflakkee
De heer A. Boele	Gemeentesecretaris	Krimpen aan den IJssel
Mevrouw S. Hammer (vervanging de heer L. Vokurka)	Directeur Samenleving	Lansingerland
De heer A.L. Duijmaer van Twist	Gemeentesecretaris	Maassluis
De heer M.L.M. Weerts	Gemeentesecretaris	Nissewaard
De heer H. Klaucke	Gemeentesecretaris	Ridderkerk
Mevrouw E. van Dijk (vervanging de heer V. Roozen)	Adjunct-directeur Veiligheid	Rotterdam
De heer G. van Hofwegen	Gemeentesecretaris	Vlaardingen

Voorts	
De heer A. Littooi	VRR, Algemeen directeur
Mevrouw J. Trijselaar	VRR, Directeur Brandweer
Mevrouw A. van Daalen	VRR, Directeur Risico- & Crisisbeheersing
Mw. Verhage	VRR, Bestuurlijke Zaken
Mw. van der Wal	VRR, Bestuurlijke Zaken
Mw. Mollet	VRR, Crisisbeheersing
Mw. Ykema	VRR, Crisisbeheersing (verslag)
De leden van de Kerngroep Gemeenten	

Welkom en opening

Coördinerend Gemeentesecretaris Wim van Esch heet de burgemeesters, gemeentesecretarissen en leden van de Kerngroep Gemeenten welkom. Hij geeft aan dat er tijdens deze thematische bijeenkomst van het Algemeen Bestuur geen besluiten worden genomen, maar dat het gaat om het gesprek over Bevolkingszorg.

Burgemeester Ahmed Aboutaleb verwelkomt iedereen en geeft aan dat het goed is weer een thematische sessie te houden. Tijdens een thematisch AB zijn geen verplichtingen, maar gaat het om het vergroten van het leervermogen en inzichten. Hierna kan een conclusie genomen worden of nadere maatregelen nodig zijn.

Burgemeester Grootenboer heet als portefeuillehouder Bevolkingszorg iedereen van harte welkom. Zij geeft aan dat dit thema in de afgelopen 6 jaar nog nooit zo uitgebreid is besproken. Zij is verheugd hier nu met zo velen te zijn, inclusief de mensen uit het veld. Daarnaast bedankt zij de gemeente Lansingerland en haar collega burgemeester Van de Stadt dat we hier te gast mogen zijn.

Presentaties doorontwikkeling van bevolkingszorg

Presentatie “Doorontwikkeling van Bevolkingszorg” door Burgemeester Grootenboer portefeuillehouder Algemeen Bestuur VRR

Burgemeester Grootenboer begint haar presentatie met het tonen van een filmpje van het IFV over de taken van Bevolkingszorg. Vervolgens geeft zij aan dat in het beleidsplan VRR 2018-2022 is beschreven dat de invulling van de taken van Bevolkingszorg geüniformeerd en verstevigd moet worden. Om de huidige stand van zaken in kaart te brengen en te verkennen wat de wensen zijn ten aanzien van de versteviging van bevolkingszorg zijn de afgelopen tijd gesprekken gevoerd met de Officieren van Dienst Bevolkingszorg, gemeentesecretarissen en burgemeesters uit de regio.

Rode draden uit de gesprekken

Uit deze gespreksrondes kwam duidelijk naar voren dat er ruimte is voor verbetering als het gaat om verbinding, vertrouwen, samenhang, efficiency en continuïteit. Er is een wens voor meer samenwerking met oog voor lokale omstandigheden. Daarnaast is er een grote mate van diversiteit in de organisatie van bevolkingszorg binnen de gemeenten. De budgetten lopen sterk uiteen en er is een verschil in definitie van bevolkingszorg. Iedereen is het erover eens dat er betere kwaliteitsafspraken moeten komen over vakbekwaamheid. Tot slot is een goede communicatie van groot belang, richting burgers, tussen diensten en ook tussen gemeenten. Het is zaak dat we daar nu iets met elkaar aan gaan doen.

Basis op orde en vervolgstappen

Burgemeester Grootenboer geeft aan dat we moeten streven naar een groeipad. De eerste stap om dit te realiseren is te zorgen dat de basis op orde is. Daarbij horen regionale afspraken over vakbekwaamheid, communicatie, informatievoorziening en poolvorming. De mogelijke vervolgstappen, die ook als thema zijn terug te vinden in de gesprekken, zijn verbreding en regionalisering. Verbreding gaat over het breder inzetten van de bevolkingszorgprocessen dan alleen bij fysieke crises. Bij een verbreding van de crisisorganisatie wordt deze niet alleen ingezet voor klassieke rampen en crises, maar ook voor (dreigende) incidenten in het sociaal domein en het domein van de openbare orde en veiligheid met (mogelijk) maatschappelijke impact. Regionalisering gaat over betere samenwerking tussen gemeenten. Een oplossing voor de kwetsbaarheid van de crisisorganisatie van een aantal gemeenten zouden intergemeentelijke pools kunnen zijn.

Burgemeester Grootenboer hoopt veel input van de collega's en andere genodigden op te kunnen halen vandaag. Dit wordt gebruikt om zo snel mogelijk in het AB met een concreet voorstel te komen over de basis op orde. Daarna wordt een visie op bevolkingszorg en een meerjaren beleidsplan voorgelegd over de vormgeving van de doorontwikkeling.

Presentatie “Doorontwikkeling Bevolkingszorg Zuid-Holland Zuid” door Roland Bron, Hoofd afdeling Voorbereiding op Rampen en Crises Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Zuid-Holland Zuid gaat al een aantal jaren een ontwikkeling door als het gaat om Bevolkingszorg. Aan de ene kant gaat dit over het in te richten proces, aan de andere kant gaat het om de samenwerking tussen mensen, dus om vertrouwen. Door het incident bij Chemiepak ontstond een bestuurlijke ‘sense of urgency’.

Uiteindelijk zijn in de regio de volgende *bestuurlijke uitgangspunten* opgesteld:

- Met vertrouwen van en in verbinding met gemeenten (resultaat = prestatie x relatie): Het resultaat van Bevolkingszorg hangt af van de relatie die je met elkaar hebt.
- Kwalitatieve versterking van Bevolkingszorg lokaal én regionaal: Het doorontwikkelen van Bevolkingszorg gebeurt ook in de gemeenten zelf, deze worden niet weggeorganiseerd. Er is lokale kennis nodig, maar wel binnen een regionaal afgestemd kader van kwaliteit.
- Regionale uniformiteit is het uitgangspunt, lokaal maatwerk blijft mogelijk daar waar het regionale samenwerking niet nadelig beïnvloedt.
- De structuur van Bevolkingszorg kan ook worden ingezet bij incidenten met een bestuurlijke of maatschappelijke impact anders dan de ‘klassieke’ rampen en crises. Een voorbeeld hiervan is de opvang van asielzoekers in de regio. In de aanloop hiernaar bleek dat er een groep mensen nodig was die in snel tempo beslissingen konden nemen en om konden gaan met onzekerheid.
- Zelfredzaamheid en improvisatievermogen maken onlosmakelijk deel uit van Bevolkingszorg.
- De doorontwikkeling leidt tot meer efficiency: Door te werken met minder functionarissen zijn er minder mensen waar je een beroep op kunt doen, maar die je wel gemakkelijker betrokken kunt houden. Het is nadrukkelijk belangrijk bij alle functies van Bevolkingszorg dat mensen er zelf bij willen horen, in plaats van dat zij worden aangewezen door hun leidinggevenden.

Doorontwikkeling in de praktijk:

Om continuïteit bij langdurige incidenten, regionale kwaliteit en efficiency te versterken, is de aansturing binnen de veiligheidsregio belegd. De ambtenaren rampenbestrijding van de gemeenten werken iedere donderdag bij de veiligheidsregio, dit is goed voor de verbinding. Daarnaast zijn er regionale vakbekwaamheidsprogramma's voor alle functionarissen. Het creëren van vertrouwen en elkaar leren kennen vergt veel aandacht. Hiervoor worden regelmatig bijeenkomsten georganiseerd. De gemeentesecretarissen zijn verantwoordelijk voor de betrokkenheid en capaciteit vanuit de gemeenten.

Presentatie door Peter Breukers, Gemeentesecretaris Westervoort, Coördinerend Gemeentesecretaris Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

In Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zijn ze in de afrondende fase van de doorontwikkeling van Bevolkingszorg. In 2017 heeft het Algemeen Bestuur de opdracht gegeven voor het project ‘Bouwen aan Bevolkingszorg’. Hierbij zijn zij er achter gekomen dat ze geen verschil zien tussen Bevolkingszorg en de taken van gemeenten. Dit is hetzelfde en dit doen ze dan ook samen. Het motto is: Regionaal als het kan, lokaal als het moet. Sommige taken wil je namelijk lokaal behouden.

Het project heeft voor de *koude fase* de volgende *uitgangspunten*:

- Breng het cluster Bevolkingszorg onder als herkenbare organisatorische eenheid binnen de veiligheidsregio. Daarmee zien we Bevolkingszorg als eigen zelfstandige kolom naast de andere kolommen.
- Constatie dat om de organisatie van Bevolkingszorg op orde te brengen en te houden er structureel 3,5 fte regionale capaciteit benodigd is.
- Bundelen budgetten Bevolkingszorg, zodat aan het bestuur ook goed aangegeven kan worden wat er met het budget is gedaan.
- Instructie opstellen voor de Coördinerend Functionaris Gemeenten.

De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden is wel anders ingedeeld dan de VRR. Zij hebben namelijk de kolommen apart georganiseerd. Zo hebben zij geen afdeling crisisbeheersing, maar een virtueel veiligheidsbureau. De gemeenten wordt om extra fte's gevraagd voor beleidsontwikkeling, strategie, opleiden, oefenen en trainen. De gemeenten blijven zelf verantwoordelijk voor de gemeentelijke rampenbestrijding. De denkracht en coördinatie zit in het Bureau Bevolkingszorg. Nu is de regio opgedeeld in twee piketregio's voor de Officieren van Dienst Bevolkingszorg. Daarnaast zijn er regionale piketten voor de: Algemeen Commandant Bevolkingszorg, Hoofd Taakorganisatie Crisiscommunicatie, Hoofd Taakorganisatie Acute Bevolkingszorg, Hoofd Taakorganisatie (preparatie) Nafase, Adviseur crisiscommunicatie ROT, Adviseur crisiscommunicatie BT, Omgevingsanalist, Informatie coördinator Bevolkingszorg en de Coördinator Opvang.

Flexibel opschalen

Het flexibel opschalen bij incidenten in het sociaal domein is niet specifiek opgeschreven. Het is afgesproken dat als de burgemeester belt, de mogelijkheid altijd bestaat om flexibel op te schalen buiten de GRIP-regeling om. De regio faciliteert dit dan. Zo kan de crisisstructuur breder worden ingezet. Achteraf wordt gekeken of het verstandig en legitiem was om dit te doen. Zo kunnen ze samen met elkaar uitvinden wat werkt en wat niet.

Presentatie door Arjen Littooi, Algemeen Directeur Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Bevolkingszorg is in alle 15 gemeenten in de regio verschillend georganiseerd. We zijn in de regio al lang bezig met het doorontwikkelen van Bevolkingszorg. Na 2012 is dit wat stil gevallen. Er is hierna gefragmenteerd het een en ander ontstaan binnen de gemeenten. Doordat er weinig uniformiteit is in de afspraken en processen binnen gemeenten hebben de andere kolommen hier soms last van. De veiligheidsregio wordt immers geconfronteerd met deze veelzijdigheid aan afspraken. Daarnaast is er veel verschil in betrokkenheid tussen gemeenten. Ook zijn de afspraken rondom crisiscommunicatie niet altijd duidelijk. Waar stopt bijvoorbeeld de crisiscommunicatie van de VRR en waar begint die van de gemeente zelf? Wat Arjen Littooi graag zou willen is een stap maken in de harmonisatie van de afspraken die we hebben op het gebied van Bevolkingszorg. Wat mogen we bijvoorbeeld van elkaar verwachten? Daarnaast zou het opleiden, trainen en oefenen op een goede manier geharmoniseerd kunnen worden.

Vanuit het Algemeen Bestuur zou Arjen Littooi graag de opdracht krijgen om de coördinerend gemeentesecretaris hierbij te ondersteunen vanuit de Veiligheidsregio. Zo zou het de voorkeur hebben als er één regionaal aanspreekpunt is binnen Bevolkingszorg.

Ronde tafel gesprekken per thema: Basis op orde, regionalisering en verbreding

Basis op orde, voorzitter: Annemarie van Daalen, directeur Risico & Crisisbeheersing Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Terugkoppeling door Annemarie van Daalen aan alle genodigden:

In de discussie over de basis op orde is geconcludeerd dat je niet tegen regionale afspraken en standaarden kunt zijn voor de crisisfunctionarissen. Het is erg belangrijk dat de relatie met de bestuurder en de lokale kennis goed geborgd is. Het was voor de tafelgasten wel lastig precies te vatten waar het nou over gaat en welk probleem opgelost moet worden. De kennis van de bevolkingszorgprocessen en functionarissen is niet bij iedereen even groot, hierdoor is het lastig te beoordelen wat de te ondernemen stappen zouden moeten zijn.

Verbreding, voorzitter: Arjen Littooi, Algemeen Directeur Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Terugkoppeling door Arjen Littooi aan alle genodigden:

Arjen Littooi geeft aan dat hij verschil zag tussen de verschillende gespreksrondes. In een groep werd besproken dat je voor een andere crisis misschien wel ander soort mensen nodig

hebt, deze haal je uit je eigen gemeentelijke organisatie. De andere groepen gaven aan dat zij Bevolkingszorg wel zouden gebruiken voor crises in het sociale domein. De gemene deler in de groepen was dat de structuur die we hebben, de GRIP-structuur, zich ook goed leent om in te zetten voor andere vormen van crises dan alleen een grote brand. Zo kun je de huidige structuur uitbreiden en gebruiken voor verschillende incidenten in je gemeente.

Regionalisering, voorzitter: Jolanda Trijselaar, Directeur Brandweer Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Terugkoppeling door Jolanda Trijselaar aan alle genodigden:

Jolanda Trijselaar stelt dat vroeger de drie K's erg belangrijk waren: karakter, kennis en kennen. Allereerst is karakter belangrijk: mensen moeten de functie vanuit een bepaalde gedrevenheid doen om zich er helemaal voor in te kunnen zetten. Daarnaast zou je kennis meer kunnen regionaliseren, bijvoorbeeld door procedures en werkwijzen gelijk te trekken. Dit zou beiden winst geven in dit dossier en Wim van Esch helpen in de versterking van de Oranje Kolom. We kunnen met elkaar een basis afspreken, zoals een gezamenlijk opleidingsniveau met certificering door het IFV. Naast dit basisniveau kunnen mensen ook nog verder gespecialiseerd worden in een bepaalde onderdeel van Bevolkingszorg. Als voorbeeld is het fijn om je eigen huisarts te kennen en een vertrouwensrelatie te hebben, maar soms moet je naar een specialist. Dit is een professional en het maakt dan niet meer uit wie je daarmee helpt of waar deze persoon vandaan komt. De conclusie is dat er een inhaalslag nodig is in de Oranje Kolom.

Afsluiting door burgemeester Grootenboer

Burgemeester Grootenboer geeft aan dat het goed is dat we dit onderwerp behandeld hebben. We hebben gezamenlijk een verantwoordelijkheid. Als er een incident is dan moeten we er staan als kolom Bevolkingszorg en dan moeten we net zo professioneel zijn als andere kolommen. We zijn het met elkaar eens dat de basis op orde moet zijn. Er volgt zo snel mogelijk een eerste plan van aanpak dat voorgelegd zal worden in het AB.

De presentaties die gegeven zijn tijdens de vergadering zijn te vinden op Viadesk in de map Vergaderingen 2019 - 190918 Thematisch AB Bevolkingszorg.

De voorzitter sluit de vergadering om 17:00

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 11 december 2019.

Mr. Drs. A. Littooi
secretaris

Ing. A. Aboutaleb
voorzitter